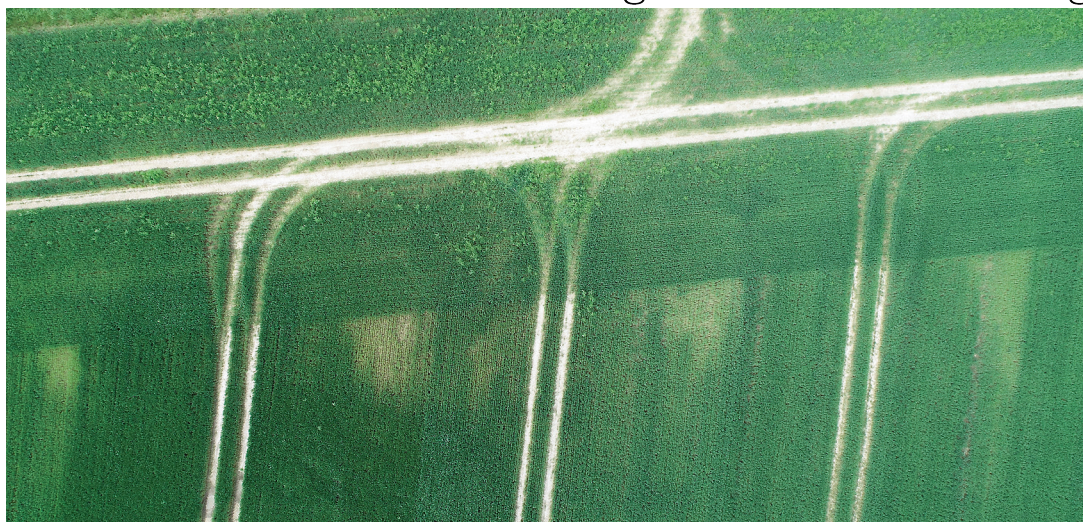

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Resistent italiensk rajgræs i forager set fra drone over hvedemark. Foto: Rasmus Emil Jensen, SEGES.

Planlæg din såtid for vintersæd efter forekomst af græsukrudt

Ekspertene

Poul Henning Petersen, landskonsulent, Planteværn, Seges.

Leif Hagelskær.

Af Leif Hagelskær og Poul Henning Petersen, Seges

Tidlig såning har mange fordele, men de uhyggeligt mange tilfælde af resistens, der er set i 2021, er en påmindelse om, at græsukrudt skal med på vægtskålen.

Plusser ved tidlig såning

Højere udbytte ved tidlig såning finder vi i mange forsøg, men det er ikke en fuldstændig entydig konklusion.

I vinterhvede er der et større udbyttepotentiale ved tidlig såning, men det afhænger af efterårets og vinterens vejrlig, om det bliver indfriet.

I tre års forsøg med tidlig og sen såning af sorter af vinterhvede har der i gennemsnit ikke været forskel på udbyttet ved tidlig og sen såning, men betydelig forskel mellem årene.

I tørkeåret 2018 blev der i gennemsnit høstet 5 hkg pr. hektar mere ved tidlig såning. I 2019, hvor der var optimale vejrforhold, var der ingen udbyttmæssig fordel ved at så tidligt, og i 2020, hvor vinteren var mild og våd, blev der ved sen såning høstet et merudbytte på 3-4 hkg pr. hektar.

Forskel på kornarterne

I tre års forsøg i 2010-12 blev der i vinterhvede opnået næsten de samme udbytter ved tidlig og sen såning, men nettoudbyttet var størst ved tidlig såning på grund af lavere udsædsmængde.

I vinterrug har forsøg i 2011-13 til gengæld vist, at der kan opnås et merudbytte på næsten 20 hkg pr. hektar ved at så i begyndelsen af september frem for begyndelsen af oktober.

I vinterbyg har forsøg vist, at der opnås det største udbytte ved at så midt i september. Den lavere omkostning på udsæd ved tidlig såning opvejes af øgede omkostninger til bekæmpelse af græsukrudt og bladlus, så nettoudbyttet er stadig størst ved almindelig såtid midt i september.

Vinterrug er den art, der egner sig bedst til tidlig såning, dernæst kommer vinterhvede og til sidst vinterbyg. Det skyldes, at risikoen for havrerødsot, udvintring og

manganmangel er størst i vinterbyg, og desuden er mulighederne for bekæmpelse af græsukrudt færrest i vinterbyg.

Det er billigere at benytte tidlig såning frem for at reducere kvælstofkvoten eller etablere flere efterafgrøder. Dette gælder dog kun, hvis der ikke er problemer med græsukrudt. Økonomisk er det især med hybrider en fordel, at der ved tidlig såning skal købes mindre udsæd.

Minusser ved tidlig såning

Tidlig såning fremmer græsukrudt og har i sædskifter med meget vintersæd ført til en kraftig opformering af både væselhale, italiensk rajgræs, enårig rapgræs og agerrævehale.

Tidlig såning er ikke den eneste årsag, men det har stor betydning.

Tidlig såning forhindrer ofte, at Boxer kan anvendes optimalt i stadie 10-11, idet der også skal tages hensyn til at prosulfocarb kan fordampe.

Alt andet lige er der også meget større sandsynlighed for god effekt af jordmidler som Boxer, Mateno Duo og DFF, når sprøjte-tidspunktet kommer hen i oktober frem for midt i september. Desuden er jordtemperaturen lavere, så effekt holder længere.

Restisten græsukrudt

- Resistens hos italiensk rajgræs og agerrævehale ses mange steder, men også resistent enårig rapgræs dukker nu op med 12 tilfælde i 2020.
- Vi står over for et isbjerg, hvor der i kommende tid bliver flere og flere resistente bestande.
- Det er vigtigt at få bestanden af græsukrudt bragt ned, mens ukrudtsmidlerne stadig virker. For jo større bestande, jo hurtigere sker selektionen af resistente planter.